

הנחיות לרשימת סימפטומים על פי סולם דיווח-עצמי

של ADHD בבגרות (ASRS-vI.I)

השאלות בעמוד האחורי מיועדות לעורר דיאלוג בינך לבין הפציינטים שלך, וכן לעזור לוודא אשר אם הם סובלים מהסימפטומים של הפרעת קשב, ריכוז והיפר-אקטיביות (ADHD).

תיאור: רשימת הסימפטומים הינה כלי המורכב משמונה-עשר הקריטריונים של ה- DSM-IV-TR. שש מתוך שמונה-עשרה השאלות נמצאו כמנבאות הטובות ביותר של קביעות סימפטומים ב- ADHD. שש השאלות הללו הינן הבסיס למיון על-פי ה- ASRS-vI.I, והן גם חלק א' ברשימת הסימפטומים. חלק ב' מרשימת הסימפטומים כולל את שתיים-עשרה השאלות הנותרות.

הנחיות:

1. בקש מהפציינט להשיב על השאלות בחלקים א' ו- ב' מרשימת הסימפטומים, על-ידי הקפת המספר בתא, המייצג בצורה הטובה ביותר את שכיחות ההתרחשות של כל אחד מהסימפטומים.
2. רשום את הניקוד של חלק א'. במידה וארבעה סימונים או יותר מופיעים בתאים המוצללים בחלק ב' של השאלון, אז לפציינט ישנם סימפטומים עקביים ומתמשכים של ADHD בבגרות ונדרשת חקירה נוספת.
3. נתוני השכיחות בחלק ב' מספקים רמזים נוספים ויכולים לשמש לתחקור נוסף לגבי הסימפטומים של הפציינט. שים לב במיוחד לסימונים המופיעים בתאים המוצללים. שאלות מסוימות מתאימות יותר לתשובות המבוססות על תכיפות אין תוצאה כוללת או סבירות אבחונית בכל הנוגע לשתיים עשרה השאלות. נמצא כי שש השאלות בחלק ב' הינן המנבאות הטובות ביותר של ההפרעה והינן הטובות ביותר לשימוש כאמצעי-סינון.

ליקויים:

1. בצע סקירה של כלל רשימת הסימפטומים יחד עם הפציינט ובצע הערכה של רמת הליקוי הקשורה לכל סימפטום.
2. קח בחשבון את מסגרות העבודה / בית הספר, המשפחה והחברה.
3. שכיחות הסימפטום בדרך-כלל קשורה עם חומרתו, לכן, רשימת הסימפטומים יכולה גם היא לסייע בהערכת הליקויים. אם למטופליך ישנם סימפטומים תכופים, אתה עשוי להיות מעוניין בכך שהם יתארו כיצד בעיות אלה משפיעות על היכולת לעבוד, לטפל בדברים בבית, או להסתדר בחברת אנשים, כמו בן-זוג או אחרים משמעותיים.

היסטוריה:

1. הערך את נוכחות הסימפטומים הללו או סימפטומים דומים בילדות. מבוגרים בעלי ADHD לא בהכרח אובחנו רשמית כסובלים מההפרעה בילדותם. בהערכת ההיסטוריה של הפציינט, חפש ראיות של הופעה מוקדמת ובעיות ארוכות-טווח הקשורות בקשב או בשליטה-עצמית. על-מנת לאבחן ADHD בבגרות יש הכרח שסימפטומים משמעותיים היו נוכחים עוד בילדות, אך לשם האבחנה כיום לא דרוש שכל הסימפטומים היו נוכחים כבר בילדו.

רשימת הסימפטומים על פי סולם דיווח-עצמי של ADHD אצל מבוגרים

(ASRS-v1.1)

				שם הפציינט:		תאריך היום:	
לעיתים תכופות מאוד	לעיתים תכופות	לפעמים	לעיתים רחוקות	אף פעם לא	ענה על השאלות שלמטה ודרג את עצמך בכל אחד מהקריטריונים המוצגים, על-ידי שימוש בסולם המופיע בצד השמאלי של דף זה. כאשר אתה עונה על כל שאלה, סמן את התא המתאר בצורה הטובה ביותר את האופן בו הרגשת וניהלת את עצמך בששת החודשים האחרונים. העבר בבקשה את השאלון המלא לרופא/מאבחן שלך, על-מנת שתדונו בכך במהלך הפגישה היום.		
חלק א'							
					1. באיזו תכיפות את/ה מתקשה להשלים את הפרטים הקטנים של פרויקט, מהרגע בו החלקים המתגרים הסתיימו?		
					2. באיזו תכיפות את/ה מתקשה ליצור סדר בדברים, כאשר את/ה מבצע/ת משימה המצריכה ארגון?		
					3. באיזו תכיפות את/ה מתקשה בזכירת פגישות או התחייבויות?		
					4. כאשר מוטלת עלייך משימה המצריכה חשיבה מרובה, באיזו תכיפות את/ה נמנע/ת או דוחה את התחלתה?		
					5. באיזו תכיפות את/ה מתפתל/ת או מניע/ה בקוצר-רוח את ידייך או רגלייך, כאשר עליך לשבת במקומך למשך זמן ארוך?		
					6. באיזו תכיפות את/ה מרגיש/ה פעילה יתר על המידה או מרגיש/ה צורך לעשות דברים, כאילו את/ה פועל/ת על-ידי מנוע?		
חלק ב'							
					7. באיזו תכיפות את/ה מבצע שגיאות הנובעות מרשלנות, כאשר עלייך לעבוד על פרויקט משעמם או קשה?		
					8. באיזו תכיפות את/ה מתקשה בשמירה על ריכוז, כאשר את/ה מבצע/ת עבודה משעממת או עבודה החוזרת על עצמה?		
					9. באיזו תכיפות את/ה מתקשה להתרכז במה שאנשים אומרים לך, אפילו כאשר הם מדברים אלייך באופן ישיר?		
					10. באיזו תכיפות את/ה מאבד/ת חפצים או מתקשה במציאתם, בעבודה?		

					או בבית?
					11. באיזו תכיפות דעתך מוסחת על-ידי פעילות או רעש בסביבתך?
					12. באיזו תכיפות את/ה קם/ה ממושכך במהלך פגישה או בכל סיטואציה אחרת, בה מצופה ממך להישאר במקומך?
					13. באיזו תכיפות את/ה מרגיש/ה חסר/ת-מנוחה או קצר/ת-רוח?
					14. באיזו תכיפות את/ה מתקשה להירגע ולהשתחרר כאשר יש לך זמן לעצמך?
					15. באיזו תכיפות את/ה מוצא/ת את עצמך מדבר/ת יותר מידי כאשר את/ה בסיטואציה חברתית?
					16. כאשר את/ה במהלך שיחה, באיזו תכיפות את/ה מוצא/ת את עצמך מסיים/ת משפטים של האנשים עימם את/ה מדבר/ת, לפני שהם מסיימים אותם בעצמם?
					17. באיזו תכיפות את/ה מתקשה לחכות לתורך בסיטואציות בהן את/ה נדרש/ת לכך?
					18. באיזו תכיפות את/ה מפריע/ה לאחרים כאשר הם עסוקים?

ערכו של הערכה ראשונית עבור מבוגרים עם ADHD

המחקר מציע כי סימפטומים של ADHD יכולים להימשך במהלך הבגרות, עם יכולת השפעה משמעותית על יחסים, קריירה ואפילו על ביטחונם האישי של מטופלייך, הסובלים מ ADHD. מכיוון שלעיתים קרובות הפרעה זו אינה מובנת כהלכה, אנשים רבים הסובלים ממנה לא מקבלים טיפול הולם וכתוצאה מכך, הם עשויים לא לממש את הפוטנציאל המלא שלהם לעולם. חלק מהבעיה הינו הקושי באבחון, במיוחד אצל מבוגרים.

רשימת הסימפטומים על פי סולם דיווח-עצמי של ADHD בבגרות (ASRS-v1.1), פותחה בשיתוף עם ארגון הבריאות העולמי (World Health Organization - WHO) ובשיתוף עם קבוצת-עבודה על ADHD בבגרות, אשר כללה צוות של פסיכיאטרים וחוקרים:

- **Lenard Adler, MD**

פרופסור חבר לפסיכיאטריה ונוירולוגיה
בית-הספר לרפואה, אוניברסיטת ניו-יורק.

- **Ronald C. Kessler, PHD**

פרופסור, המחלקה למדיניות הרפואה
בית-הספר לרפואה, הרווארד.

- **Thomas Spencer, MD**

פרופסור חבר לפסיכיאטריה
בית-הספר לרפואה, הרווארד.

כרופא/מאבחן, אתה יכול להשתמש ב- ASRS-v1.1 כאמצעי-עזר לאבחון ראשוני של הפרעת ADHD אצל פצינטיים מבוגרים. תוכנות שנרכשו בעת מילוי השאלון, עשויות להצביע על הצורך בראיון קליני מעמיק יותר. השאלות ב- ASRS-

vi.1 מתיישבות עם הקריטריונים של ה- DSM-IV כפי שהסימפטומים של ADHD מתבטאים אצל מבוגרים. בנוסף, משקף תוכן השאלון את החשיבות שנותן ה- DSM-IV לסימפטומים, לליקויים ולהיסטוריה - לאבחון מדויק ונכון.

מילוי השאלון לוקח חמש דקות (לערך) והוא יכול לספק מידע קריטי, אשר יתווסף לתהליך האבחון.

מראי מקום:

1. Schweitzer B. et al., *Med. Clin. North Am.* 2001; 85(3): 10-11. 757-777.
2. Berkley RA *ADHD: A Handbook for Diagnosis and Treatment*. 2nd edition, 1998.
3. Biederman J et al., *Am J Psychiatry*, 1993; 150: 1792-1798.
4. *American Psychiatric Association Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, Text Revision*. Washington DC: APA, 2000, 85-93.